SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

V ... 188. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 4, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 4-го ЖОВТНЯ 1989 Ч. 188. РІК XCVI.

Відбулася зустріч з Миколою Горбалем

М. і О. Горбалів зустрічають на летовищі. (фото: ред. Христина Лапичак)

Ню Йорк (Н. О.). — В неділю, 24-го вересня ц.р., тут в приміщеннях Українського Народного Дому відбулася зустріч з дорогими гостями з України поетом і композитором, членом УГС Миколою Горбалем та його дружиною Ольгою Стокотельною, які приїхали на відвідини до ЗСА в суботу, 23-го вересня.

Микола Горбаль народився 1941 року в родині лемків, виселених з Польщі в Україну. Виріс на Тернопільщині, вперше був заарештований 1970 року за „наклепницькі" вірші, а потім ще двічі судили його за антисовєтську діяльність. Відбув понад 12 років ув'язнення. У зв'язку з політикою перебудови, достроково звільнений 1988 року. Повернувшись з уральського табору смерти, знову активно включився в боротьбу з окупаційним режимом.

Тепло зустрітий нюйоркською громадою, М. Горбаль був надзвичайно зворушений. Так само й напередодні на летовищі в очах його заблиснули сльози як тільки побачив групу українців з блакитно-жовтими прапорами. Але швидко опанував себе, голос його вирівнявся і почалась розповідь про те, що переживає сьогодні Україна.

М. Горбаль тримався дуже скромно, говорив не про себе, а лише про муки й поневіряння дружини, котра цілих сім років не мала відпустки. Всі вони проходили в тяжкій дорозі та в не менш тяжкій боротьбі з тюремниками за те, щоб хоча на короткий час і через скло побачити чоловіка.

Сказала кілька слів і дружина Ольга Стокотельна. Вона подякувала всім, хто виступав на захист її чоловіка і хто писав їй листи у ті важкі роки. Ольга також хвилювалася особливо тоді, коли розповідала про повернення з Уралу. Вони з сестрою, Марією Кондратович, завжди заходили на тюремний цвинтар, щоб поклонитися могилам Василя Стуса та Юрія Литвина. Прибирали могилки, садили привезені з України квіти і з болем у серці поверталися до Києва.

М. Горбаль головно розповідав про події у краю, зокрема про недавній з'їзд Народного Руху України за Перебудову, який відбувся у Києві з 8-го до 10-го вересня. Не зважаючи на те, що перед з'їздом офіційна пропаганда організувала в пресі, радіо й телебаченні навальні, люті наклепи на НРУП та його активістів, з'їзд пройшов дуже успішно, у великому піднесенні і став важливою подією в Україні на сучасному етапі.

Передбачаючи це, розповідає М. Горбаль, офіційні чинники робили все, щоб зашкодити його проведенню. Організатори з'їзду до останнього дня не знали, чи нададуть їм приміщення, тому вже домовилися з литовцями на проведення з'їзду у Вільнюсі, де вже підготували для цього приміщення й місця для ночівлі. Проте в останній день їм оголосили, що з'їзд дозволено провести в Палаці Культури Київського політехнічного інституту. Залю на 1,200 місць швидко прикрасили національною символікою й полагодили всі інші необхідні справи. Найбільші складності НРУП має в тому, каже Горбаль, що вся

(Закінчення на стор. 4)

Інформують з запізненням

Москва. — В п'ятницю, 29-го вересня ц.р., газета міністерства оборони СССР „Красная Звєзда" надрукувала сенсаційне повідомлення про атомний вибух 14-го вересня 1954 року в неназваному районі Південного Уралу.

Як сказано в газеті, агентство ТАСС тоді повідомило про випробування атомної бомби, але жодним словом не згадало, що вибух здійснювався над місцевістю, де перебували сотні людей. Цей вибух був запрограмований як навчальний і здійснений безпосередньо над розташуванням бойових частин. Метою випробування була „перевірка безпосереднього ефекту і спроможности дії бойових частин в районі удару".

Кореспондент агентства Ассошієйтед Пресс Джонн Ямс пригадує, що в 1963 році між СССР і ЗСА було підписано угоду про заборону випробувань атомної зброї в „трьох середовищах". Щоправда, американці на той час уже здійснили близько 100 випробувань на невадських полігонах. Проте американські військовослужбовці з'являлися на місці тих випробувань лише через певний період. Крім того, кожний американець, який пережив хоча б побічний ефект, пов'язаний з вибухом, отримав матеріяльну компенсату, ґарантовану Конґресом.

Визнавши неприпустимість здійснення цієї акції совєтськими військовими силами, газета „Красная Звєзда" пише однак, що ті випробування були викликані суворою необхідністю, пов'язаною з холодною війною.

„Нам і в голову не приходило ставити під сумнів доцільність акцій, спрямованих на укріплення обороноздатности країни і боєздатности армії, — пише автор. „В районі випробувань були викопані окопи на повний профіль з земляним прикриттям. Під землею спорудили багатоповерхові бункери. Військовослужбовцям видали протигази, захисні окуляри та одяг, насичений спеціяльною хемічною речовиною .

Командування розпорядилося скинути з літака атомну бомбу й підірвати її на висоті 300-500 метрів над землею. Вояки, що були в окопах, не бачили вибуху, але фізично відчули його. Свідки розповіли, що спочатку прогуркотів грім, а потім вони відчули щось схоже на землетрус".

Наслідки вибуху перевершили людську уяву: десятки танків, зумисне залишених в районі епіцентру, були розбиті і відкинені на сотні метрів. Район вибуху нагадував поверхню Місяця. Рослинність була геть випалена і на поверхні землі траплялися лише обпалені туші диких тварин.

Випробування не привело до людських жертв, пише „ „Красная Звєзда", однак ніде не повідомлялося про наслідки радіоактивности.

Це повідомлення є справді надзвичайно важливим, але всієї правди в ньому не сказано. Подібні випробування в СССР повторювалися не раз і не двічі. Провівши опит населення, чи навіть на підставі статистики про смертність легко встановити безліч випадків, коли вояки вмирали через рік-два після повернення зі служби в армії, а дехто з них не прожив після демобілізації й двох місяців. Та про це в газеті не сказано.

УРЯД СССР ПРОПОНУЄ ЛЕҐАЛІЗУВАТИ ПАРТІЇ

Київ. — Кореспондент газети „Вашінгтон Пост" Дейвид Ремнік повідомляє, що на пленумі ЦК КПУ, який відбувся 28-го вересня заради усунення Володимира Щербицького з посту генерального секретаря Компартії України, був присутній Міхаіл Ґорбачов. Ремнік відзначає, що поїздка Ґорбачова у Київ мала „інспекційно-командний характер".

На пленумі ЦК Компартії України Ґорбачов підкреслив керівну ролю партії, застеріг від екстремістів і націоналістів.

Виступаючи на спонтанному мітингу в Києві, Ґорбачов заявив, що націоналістично настроєні активісти Народного Руху України за Перебудову рано чи пізно будуть ізольовані.

„Ми не можемо допустити, щоб люди використовували гласність і демократичний реформізм задля сепаратизму і розбрату, — сказав Ґорбачов. — Ми майже фізично відчуваємо роз'єднаність людей. Це відчувається як електричний струм в атмосфері. Нам однак, потрібна ясність розуму і партія за цим простежить. У нас нема іншого виходу".

На пленумі ЦК КП України Ґорбачов порадив Компартії налагоджувати контакти з усіма неформальними об'єднаннями, в тому числі й з тими, які висувають націоналістичні та сепаратистські гасла.

В той самий час близький друг і радник Ґорбачова Сергій Станкевич, а також багато інших високопоставлених партійних чиновників Кремля підтримали пропозицію комісії Верховної Ради СССР, яка опрацювала проєкт закону про допустимість політичних альтернативних партій з наданням їм прав, рівних з правами Комуністичної партії, котра узурпувала владу.

С. Станкевич, який очолює комісію Верховної Ради СССР, підкреслив, що їхні пропозиції напевне наштовхнуться на серйозні перешкоди з боку опозиціонерів. Партійні консерватисти, підтримувані Єґором Ліґачовим, уже не раз різко виступали проти багатопартійної системи і проти запровадження приватної власности, бо це, на їхню думку, є зрадою справи комунізму.

Готуючись до сесії Верховної Ради СССР, яка розпочалась в понеділок, 25-го вересня, Є. Ліґачов зарання виступив на зборах московського партактиву з заявою, що має відбутися „жорстока боротьба за владу" між льояльними комуністами і тими, хто „закликає до повернення капіталізму і буржуазної демократії, включаючи приватну власність в економіці та багатопартійну політичну систему".

Ґорбачов також не раз заявляв, що тепер не час для багатопартійної системи, називав цю ідею нереальною, але він ніколи повністю не виключав такої можливости.

Протягом кількох місяців совєтський уряд обіцяв підготувати закон про леґальні права існуючих неофіційних політичних угрупувань, які хоч і не називають себе партіями, але виконують схожі функції. Наприклад, висунення кандидатів на керівні пости, видання своїх газет і журналів тощо. Однак діяльність цих об'єднань досі повністю залежить від терпимости місцевих властей.

Новий законопроєкт передбачає право будь-якої групи зареєструвати асоціяцію чи партію. Влада зможе заборонити реєстрацію тільки через суд і то тільки тоді, коли будуть докази антиконституційної суті тієї чи іншої спілки, партії тощо. Наприклад, розпалювання етнічної ненависти, або заклики до насильницького повалення режиму.

Сесія Верховної Ради СССР розгляне також проблеми економіки, запропонований урядом бюджет на наступний рік і ряд інших законів, які мають на меті регулювати податки, конфлікти в робітничих колективах, оренду землі та економічні права місцевих оранів влади.

Якщо новий законопроєкт буде затверджений на сесії Верховної Ради СССР, то це позбавить Компартію СССР монопольних політичних привілеїв і узаконить приватну власність в сільському господарстві та промисловості.

Д-Р В. МОКРИЙ ВИСТУПИТЬ У ВАШІНҐТОНІ

Вашінгтон. — Ювілейний Шевченківський Комітет інформує, що в суботу, 7-го жовтня ц.р., під час святкувань 175-ліття з дня народження Тараса Шевченка і 25-ліття побудови йому пам'ятника в столиці ЗСА тут виступить д-р Володимир Мокрий, український депутат до польського сойму, який був обраний від профспілки „Солідарність".

Початок програми біля пам'ятника Т. Шевченка передбачений на год. 11:30 перед полуднем.

В. Мокрий.

М. ҐОРБАЧОВ ВИМАГАЄ ЗАБОРОНИТИ СТРАЙКИ

Москва. — Виступаючи в понеділок, 2-го жовтня, на засіданні Верховної Ради СССР, президент і генеральний секретар Міхаїл Ґорбачов вимагав прийняти резолюцію про заборону мінімум на 15 місяців будь-яких страйків. „Вони шкодять совєтській економіці", — сказав генеральний секретар.

М. Ґорбачов попросив обговорити його пропозицію якомога скорше і проголосувати у вівторок. „Заборона страйків, — заявив він, — необхідний захід. Ми повинні захистити демократизацію від анархії і безвідповідальних керівників... Із-за страйків, — продовжував М. Ґорбачов, — під загрозою опинилися пляни майбутнього економічного розвитку країни".

Пресове агентство Ассошієйтед Пресс повідомило, що М. Ґорбачов виступав після заступника голови Ради міністрів СССР Льва Вороніна, який змалював пригноблюючу картину стану совєтської економіки. За його словами, втрати спричинені страйками вуглекопів, що відбулися в липні і серпні, становлять 4 біл. карбованців (6.15 біл. дол.). „Палива так мало, — сказав Воронін, — що його може забракнути для опалення домів взимку".

ТАСС передав, що депутати Верховної Ради погодилися з просьбою Ґорбачова обговорити справу про страйки і вирішити її, не відкладаючи.

Верховна Рада СССР постановила створити спеціяльну адміністративну ланку для керівництва залізницями в Азербайджані і Вірменії. В цю адміністрацію увійдуть представники міністерства шляхів сполучення, міністерства оборони і міністерства внутрішніх справ. Останні два місяці із-за саботажу на залізницях Азербайджану і Вірменії майже перестали курсувати поїзди. В результаті опустіли полиці вірменських крамниць, а автам швидкої допомоги не вистачає бензини і вони стоять у гаражах.

ЗУСТРІЧ В КЛК

Кергонксон, Н. Й. — В суботу і неділю, 7-го та 8-го жовтня ц.р., на Союзівці відбудеться традиційна осіння зустріч, яку організує Карпатський Лещетарський Клюб. У програмі зустрічі — внутрішні клюбові тенісові змагання у грі чоловіків за переходову чашу д-ра Ярослава Рожанковського та в групах жінок і юнаків, відбиванка, стріляння, прогулька в гори. Реєстрація починається о 10-ій год. ранку, о 6-ій годині вечора пічнеться бенкет з роздачею нагород та забава на якій гратиме оркестра Богдана Гірняка. Кімнати можна замовляти безпосередньо на Союзівці, або телефонувати (914) 626-5641

Українка виступить в Кеннеді центрі

Вашінгтон. — Центр художньої діяльности ім. Кеннеді вибрав Любу Іванну МекФедден до ролі принцеси Астриди в постановці п'єси п.з. „Принцеса та горошина", базованій на мистецькій казці Ганса Крістіяна Андерсена.

П'єса за режисурою Дірдре Келлі-Лавракас прем'єруватиме в п'ятницю, 6-го жовтня ц.р. у відкритті театрального сезону 1989-90 у Кеннеді центрі в програмі призначеній для дітвори.

Л.І. МекФедден.

Люба МекФедден є дочкою Тані та Володимира Демчуків, свою драматичну освіту отримала в Мистецькій школі ім. Медовс у Південному Методистському університеті в Даллас, Тексас. У Вашінгтоні, Л. МекФедден є активною у місцевому театрі, як також у художньому центрі ім. Кеннеді, де є інструкторкою курсу для дітей та молоді.

Влітку цього року грала ролю Стефанії МекҐіл в новій комедії, режисером якої був її муж Майкл МекФедден. П'єса, авторства Еллен Андерсон, прем'єрувала на театральному фестивалі у Вашінгтоні, де представлялися праці 68-ох режисерів.

П'єса, в якій виступала Люба, отримала п'ять нагород, включно з нагородами за найкращу п'єсу, найкращу постановку та визначну режисуру.

Люба МекФедден — це колишня пластунка та учениця танцювальних курсів українських народних танків Роми Прийми-Богачевської на „Верховині". Вона разом зі своєю родиною є членами 15-го Відділу Українського Народного Союзу.

Українське Монте Карльо

Джерзі СиСіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — „Вечір в Монте Карльо"? — питаємося зі здивуванням наших гостей, а вони навипередки стараються нам вияснити чому підібрали таку запрошуючу назву для імпрези, яку влаштовують в суботу, 21-го жовтня ц.р. Наші гості це — чотири активістки з 113-го Відділу Союзу Українок Америки в Ню Йорку, що є промотором імпрези дохід з якої призначений на добру і важливу ціль — Український Музей в Ню Йорку.

На відвідинах в редакції „Свободи" (зліва): Х. Шох, Л. Білоус, З. Бернадин-Ґалло, і О. Левицька.

Вони теж вияснюють чому саме назвали так заохочуючо свій вечір. Виявляється, що це буде справді вечір, немов у касині ігри в Монте Карльо, чи нам ближчому до нас Атлантик Сиіті, із рулеткою, т.зв. „блек джек" і грою в покера. Всі ці ігри будуть вести вишколені в тій цілі люди. На такий виїмковий „газард" треба мати дозвіл, який союзянки вже отримали з того приводу, що дохід з ігри призначений на добродійну ціль.

Отже, як довідуємося від головних організаторів вечора Лідії Білоус і Зірки Бернадин-Ґалло, від год. 7:30 до півночі гості зможуть використовувати усі газардові можливості, у висліді яких на них чекають різні гарні несподіванки виграшей.

Тут слово забирає голова комітету виграшок Оля Левицька, яка, як член Екзекутиви Українського Музею, дійсно вложила у своє завдання цілу енергію та всі можливі зв'язки, щоб здобути такі виїмкові виграші, як подорож і перебування в Ріо де Жанейро для двох осіб, переліт для двох осіб до Франції, квитки на концерти Олега Криси, відомого українського скрипаля, на концерти Олександра Слободяника, Юліяни Осінчук — піяністів, квитки на п'єсу на Бродвею враз із переїздом лімузиною, безплатне помешкання на тиждень на Фльориді, безплатні перебування суботи-неділі в Рамада Готелю, де і відбувається імпреза, на Союзівці, „Верховині", вечері в ресторанах, дарункові квитки до крамниць і т.п. О. Левицька подає, що й мистецькі картини, вишивки, різьби та інші цінні подарунки, що чекають на щасливців.

Усі чотири представниці 113-го Відділу підкреслюють, що у членок Відділу незвичайний ентузіязм до цілої імпрези і кожна не ли-

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬ ЗВЕРНУВСЯ до Уряду ЗСА за 400,000 доляровою позикою щоби фінансувати будівництво мешканевих приміщень для совєтських жидів, не заперечуючи й того, що деякі з них будуть будувати на окупованих територіях, зокрема на західньому побережжі ріки Йордан. Справа розбудови жидівських поселень на окупованих територіях не тільки є суперечним питанням серед самих громадян Ізраїля, але й також дуже спірним питанням між Ізраїлем та іншими державами включно з Америкою. Бо саме ця справа є одною із ключевих в арабсько-ізраїльському конфлікті.

ПІСЛЯ ШЕСТИТИЖНЕВОГО бомбардування та стрілянини багато громадян Колюмбії зневірюється у позитивні наслідки боротьби уряду з торгівцями наркотиків, а деякі відкрито говорять про те, щоби уряд занехав свої безуспішні намагання. Неможливість успіху починає чим раз сильніше закорінюватися серед населення, зокрема коли готелі, базари, школи і кінотеатри стали прицілом для бомбових вибухів зі сторони торгівців кокаїни, а це в свою чергу сповільнило не тільки нормальне життя але в першу чергу економія країни починає набирати застрашуючого вигляду. Навіть деякі офіційні чинники колюмбійського уряду починають говорити про можливість переговорів з магнатами наркотиків.

КИТАЙСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА в неділю, 1-го жовтня, у Пекіні на лихозвісній площі Тіянаньмен старалася гучно відзначити 40-ліття свого існування. На площі довкола якої були густі кордони міліції та війська, зібрано тисячі поодиноких осіб з цілої країни, які приглядалися штучним святкуванням, а звичайним громадянам навіть близько підходити не дозволялося. На цих святкуваннях дуже помітна була відсутність будь-яких закордонних представників, навіть багато амбасадорів не вшанували своєю присутністю ці святкування, а серед них й американський амбасадор Джеймс Ліллі. Зате присутнім на святочній плятформі найстарший провідник комуністичного уряду Китаю Денґ Шіяопінґ з цілим ешелоном своїх твердолінійних прибічників.

ПРЕЗИДЕНТ МЕХІКО Карльос Салінас де Кортарі прибув до Вашінґтону на свою першу офіційну візиту в ролі президента найближчого південного сусіда ЗСА. Знавці та коментатори твердять, що він особисто приїхав переконатися чи Уряд президента Джорджа Буша дотримає своїх обіцянок про допомогу Мехіко відбудувати свою економіку. Головними точками переговорів офіційних чиновників обидвох урядів вимінено економічну ділянку, зокрема проблеми торгівлі, грошових вкладів і боргу. Салінас признав перед кореспондентами й те, що одною з важливих точок буде обговорювання наркоманства та усіх проблем пов'язаних з ним.

В АМЕРИЦІ

СЕРЕДНЯ КЛЯСА ЗСА намагається приховати зростаючу схильність до сигарет, алькоголю, наркотиків. В Америці мешкає два відсотки населення земної кулі, які споживають 60 відсотків заборонених наркотиків. За останніми даними, в країні нараховується 17,5 міл. алькоголіків, що є на 3 міл. більше, ніж наркоманів, причому число випадків з середнього прошарку населення починає турбувати лікарів, соціяльних працівників, спеціялістів. Вілліям Гопкінс, директор дослідження в стейті Ню Йорк, згоджується з тим що „в дільницях, де мешкають бідні, кожний знає, хто є наркоманом, а хто — продає наркотики, їм не залежить на громадській думці. Зате середня кляса приховує свої згубні звички, прикриваючись громадською думкою".

БАГАТО МІЛЬЙОІНВ дітей в Америці не знають, що таке щасливе дитинство. Все більше й більше малолітніх опиняється на вулиці, або страждає в розбитих бідністю, наркотиками, розводами родинах. Статистичні дані вказують, що це стало проблемою національного маштабу. Число бездомних дітей зросло до 40 відсотків у 1988 році порівняно з 21 відсотками у 1984 році. Джордж Міллер, представник Демократичної партії з Каліфорнії, у великій мірі звинувачує економічну політику Роналда Реґена. Томас Дж. Блайлі, представник Республіканської партії з Вірджінії, стверджує, що „діти стають жертвами нашої економічної системи".

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗСА почав своє засідання в понеділок, 1-го жовтня ц.р., повертаючись до дебатів над питанням абортів. Як відомо, американські жінки поділилися на два табори: „Право вибору" та „Рятуймо життя". На адресу Верховного Суду, який хотів позбутися клопотів, перекинувши весь тягар відповідальности у цьому питанні на стейти, появилися дуже поважні голоси критики. Верховний Суд покликаний інтерпретувати Конституцію, а тому, що в американській Конституції не згадується такої життєвої проблеми, то й члени Верховного Суду повинні керуватися не тільки суто-правними критеріями, але й життєвими та голосувати згідно з власним світоглядом. Але це питання настільки складне, що його буде важко вирішити голосуванням.

ТРАГІЧНА АВАРІЯ сталася в четвер, 28-го вересня, у Форт Стілл, Оклагома. Артилерійська куля під час учбового обстрілу з невідомих причин змінила траєкторію свого польоту і впала на сусідньому полігоні. В наслідок вибуху загинуло два вояки та 25 було ранено.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Щербицький пішов — Івашко прийшов

В ері династії Бурбонів у Франції закоренився звичай, що про зміну на престолі сповіщав маршал двору з балькону Туілерського палацу: „Король помер — хай живе король!" Але у тій добі монархічного абсолютизму навіть Людовик XIV, найвидатніший із Бурбонів, який проголосив „Держава — це я! А — насправді не він правив державою, а кардинал Рішельє. Сучасні монархи — у Британії, Швеції, Японії — не мають ніякої виконавчої влади. Британський король — (королева Єлисавета II) не має права навіть скласти свою престольну промову, текст якої дістає від прем'єра Марґарет Тачер.

Генеральний секретар Компартії СССР Йосиф Сталін не був коронованим царем, але мав всесильну, необмежену владу античних тиранів Нерона чи Каліґулі. Влада Міхаїла Ґорбачова сильно обмежена — за округло чотири роки його панування чимало сталося проти його волі. Проте він настільки інтеліґентний, що зрозумів, що мусить рахуватися з реальними силами у цілій імперії та в її складових ніби „самостійних" республіках. Володимир Щербицький був членом Політбюра Компартії СССР 26 років, залишався там аж до минулого тижня, як єдиний комуністичний вельможа з доби Леоніда Брежнєва, вірний методам Брежнєва. Була загальна думка, що Ґорбачов зберігає його у партійній верхівці з уваги на його ролю ревного русифікатора в Україні. Як можна було сподіватися — минулотижневе засідання ЦК Компартії України позбавило його становища партійного генерального секретаря й обрало на його місце його заступника Володимира Івашка. Найважливіший болючий запит: чи це зміна на краще, чи тільки зміна персональних вивісок?

Прізвище Івашка не було раніше згадуване, у широких колах громади він буь невідомий. Але він був льояльний завжди супроти Щербицького. Московський кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Билл Келлер, добре зорієнтований у відносинах, твердить, що на рішення Ґорбачова позбутися Щербицького вплинули рішуча опозиція Українського Народного Фронту і страйк вуглекопів у Донецькому басейні. Але водночас той же кореспондент стверджує, що Івашко користувався симпатією „московських політичних кіл", як консерватист, який проповідував, що „треба зосередитися на економічних проблемах, а політичні відкласти на пізніше". Билл Келлер покликається на совєтського економіста Алексея Бойка, який запевняє, що зміна на становище генерального секретаря Компартії України не принесе ніяких сутніх змін у ситуації в Україні. Читаємо у цьому числі „Ню Йорк Таймсі" (з 29-го вересня ц. р.), що „Москва приймає поважно кожну познаку неспокою в Україні", але там же наведено цитату з недавньої промови Ґорбачова, який назвав „наклепом" посуджування Компартії СССР, „що вона" відхиляється від науки Маркса-Леніна в сторону капіталізму". І Ґорбачов далі поручає „рішучі методи для збереження гармонії між політичними силами".

У перекладі на людську мову всіх тих кручених фраз можна зрозуміти, що Ґорбачов буде надалі шукали компромісів і зберігати неділимство імперії поступками в ділянці культури та, може, економіки — і годі. І Володимир Івашко, який був льояльним супроти Щербицького та легковажно ставився до „політичної проблеми" України буде льояльний супроти Ґорбачова. Можливо, що це буде другий Щербицький, тільки молодший кар'єрист. Трудно сподіватися по ньому, що наслідуватиме польського Войцєха Ярузельського чи прибалтійських комуністичних діячів, які тісно співпрацюють з тамошнім свободолюбним рухом. Однак не можна виключити, що Івашко таки матиме на увазі остаточний провал Щербицького, що його зненавиділа народна маса, і що таки буде більше рахуватися з Народним Рухом за перебудову України. Дещо пояснится ситуація у лютому 1990 року, коли відбудуться місцеві вибори в Україні. І виявиться, чи Івашко допустить дійсно чисті вибори з правом виборців скреслювати немилого кандидата (справила — партійного ставленика), чи фальшуватиме вибори. Виявиться теж, чи і наскільки відродився той національний рух, який мусить протиставляти інтереси народу інтересам партії. Якщо українські виборці будуть так масово скреслювати кандидатури партійних фанатиків, як це сталося у Польщі, на Мадярщині й у прибалтійських країнах, то і Ґорбачов і Івашко будуть з цим рахуватися — і ввесь закордон поставиться з більшою повагою до України та її прав. Але таких „якщо" є багато і відповідь дасть тільки майбутня дійсність.

Н. Осока

ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН В УКРАЇНІ

Київ. Газета „Радянська Україна" з 22-го серпня ц. р. опублікувала інформацію про невтішний екологічний стан в Україні. Ось що пише Є. Красновський у статті „Екологія без секретів": „Тільки в 1989 році було викинуто в атмосферу 11 мільйонів тонн забруднюючих речовин від стаціонарних джерел. Основні з них: діоксид сірки, оксид і діоксид азоту, хлор, аміяк..."

Кореспондент звернувся до начальника Укргідрометеорологічного центру М. Скрипника і запитав у якому стані тепер перебуває повітря, ґрунт і водойми України.

Як відомо, досі таку інформацію влада тримала у великій таємниці і люди не мали права знати чим вони дихають і що п'ють.

М. Скрипник відповів, що обстежено 42 міста України і скрізь висновки невтішні. У Донецькій області минулого року викинуто 3411 тонн шкідливих речовин, у Дніпропетровській — 2,592, Ворошиловградській — 1,380. Трохи менше в Запорізькій, Кримській, Київській областях. До числа 50-ти найбільш забруднених міст входять Донецьк, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Київ, Керч, Макіївка, Дебальцеве, Дніпродзержинськ. У більшості міст середні концентрації пилу перевищують гранично допустимі у два-чотири рази. Підвищений рівень фенолу відзначено у Києві, Лисичанську, Горлівці, Симферополі".

З водою справи не кращі. Річки забруднені переважно сполуками азоту, нафтопродуктами, важкими металами, фенолами. У деяких річках „протягом року спостерігається повна відсутність кисню, висока забрудненість Дунаю в районі міста Кілія, Дністра, Південного Богу, особливо в районі Вінниці, річок — Бахмут, Лугань, Лопань і багатьох інших". Забруднено також узбережжя Чорного і Азовського морів.

Рівенське об'єднання „Азот", Славутський целюльозно-паперовий комбінат, Шепетівський м'ясокомбінат скидають неочищені стоки у річку Горинь. Причиною забруднення багатьох річок є змивання хемічних добрив із сільськогосподарських угідь, особливо під час повені. Основними забруднювачами повітря є підприємства Міністерства чорної металурґії, Міністерства енерґетики, Міністерства вугільної промисловости тощо.

За минулий рік було видано 420 постанов про припинення експлуатації шкідливих об'єктів, накладено 2,700 грошових кар на керівників підприємств, але ситуація на краще не змінилася, тому що латанням дірок справу змінити неможливо. Потрібні радикальні зміни, тобто реконструкція і модернізація. Адже з 55-ти доменних печей — 46 експлуатуються понад 30 років; з 90 мартенівських печей — 68 працюють також понад 30 років. Отже для реконструкції необхідно мати не лише бажання, але й кошти. „А цього якраз і нема, — каже начальник Укргідрометеорологічного центру. Наприклад, на Дніпропетровському алюмінійовому заводі було розроблено заходи з метою до 1995 року скоротити кількість шкідливих викидів на 16.9 тисячі тонн. Однак Міністерство кольорової металурґії СССР перенесло строк виконання цих заходів до 2000 року. Ще один приклад. Якби на автомобілях установили нейтралізатори спрацьованих газів, це дало б змогу зменшити обсяги шкідливих викидів у 7-8 рзів".

Інший вчений — Юрій В'язович з Інституту зоології АН Білорусії розповідає, що в результаті аварії на Чорнобильській АЕС у водоймах рівень концетрації радіоактивних речовин досить високий. Найбільше радіонуклідів виявлено у тілі риб, спійманих у річках, менше — в озерах та ставках.

„Дуже забруднені радіоактивними речовинами, — каже вчений, — хижі види — щука та окунь. 1986 році найбурнішим за цезієм — 137 був судак. Але вже через рік нагромадження радіонуклідів у рибі збільшилося майже у 10 разів.

У радіусі 6-7 кілометрів навколо станції дуже постраждав ліс, особливо сосни та ялини. Поки немає твердих ґарантій, що цей процес не піде далі. Передбачається, що у всі ці післяаварійні роки загине приблизно тисяча гектарів лісу".

У поранених лісах за три тижні половина радіонуклідів з крони дерев перейшла під покров лісу. Через півтора року їх розподіл став таким: у підстилці приблизно 90 відсотків, у ґрунті — 4, у деревному ярусі — 6 відсотків. У залежності від одержаної дози там тепер відбуваються різні явища. Наприклад, на кордоні з мертвим лісом, так званим „рудим", стоять і велетенські зелені сосни... Зустрічається листя дуба розміром у півлиста лопуха, а в акації листова пластинка — розміром з дитячу долоньку... Гігантизм проявляється і в багатьох травах.

Що буде з лісом та іншою рослинністю, які протягом багатьох років опромінюються підвищеними дозами радіяції, учений сказати не може, так само, як невідомо, що буде з опроміненими тваринами, птахами, гризунами тощо. Однак дослідники встановили, що більшість водоплавних птахів міґрували на 100-200 кілометрів від забрудненої території і не повертаються.

Ю. В'язович також повідомив, що на площі 140,000 гектарів створено Поліський радіяційно-екологічний заповідник, на території якого ведуться спостереження і науково-дослідницькі роботи.

„Ситуація досить тривожна, — каже М. Скрипник, — але вважаю, покищо не безнадійна. Головний шлях — передати владу Радам. Адже основною причиною ситуації, як і раніше залишається диктат відомств. Місцеві ж ради покищо безправні і виступають здебільшого у ролі прохачів. Якщо ж вони будуть наділені реальною владою, матимуть у своєму розпорядженні усе необхідне, обстановка зміниться на краще".

(Закінчення на стор. 4)

Галичина чи „Малопольська Всходня?"

У варшавській українській газеті „Наше Слово" з 23-го липня ц. р. на першій сторінці появилася смілива стаття-коментар п. з. „Що вам, панове?", в якій порушена проблема територіяльної приналежности земель Західньої України, точніше Галичини, з виразними алюзіями до претенсій деяких польських кіл, зокрема польських виселенців з цієї споконвіку української землі.

Час, у якому нині живемо, сприятливий для поставання нових організацій, об'єднань. Однією з таких організацій, що виникла на новій хвилі, є Товариство любителів Львова. Його членами є, в основному, колишні мешканці граду Лева, яким часто годі змиритись з фактом, що від того часу, до якого вони повертаються з великою емоційною силою у спогадах, минуло півстоліття. Відбулися безповоротні зміни. Львів — це своєрідне місто багатокультурного нашарування, яке від початку своєї історії лежало на землі українського народу, нині стало суто українським містом (біля 80 відсотків його мешканців — це українці). Пємонтом оновлювання духовного життя України.

Деяким людям здається, що це зміни тимчасові. Для них все українське є у цьому місті чимсь незвичним, інколи й другорядним. Першопляновою є звичка, винесена з часів дитинства, яка є достатнім арґументом, щоб відкрити історичну правду. Дехто з чільних членів Товариства любителів Львова ніяк не може сприйняти факту, що Західня Україна це вже не Malopolska Wschodnia, та що в новій дійсності виросли вже два нові покоління. Вони на історичну вагу спільної польсько-української історії всіляко намагаються постa-

(Закінчення на стор. 4)

Україна

(Один із численних віршів, що появляються на місці, де буде здвигнений пам'ятник Т. Шевченкові у Львові).

Ненько наша Україно,
Щедрая землице,
Скільки горя ти зазнала
Матінко- царице.

Споконвіків мордували
Тебе яничари,
Задушити не вдалося
Та дещо приспали.

І так сонну потихенько
Гнули й гнуть в підкову,
Історію оббрехали
Витіснили мову.

То ж просніться, українці!
Час на ввесь зріст встати,
Бо ніхто за нас не буде
Правду здобувати.

Пам'ять предків,
Що боролись за нашу свободу
Має всім нам нагадати
З якого ми роду.

Пам'ять предків
Нас повинна зі сну розбудити,
Якщо хочем як нація
На Вкраїні жити.

І щоб мова наша рідна,
Милозвучна мова,
Була для нас необхідна
І обов'язкова.

Щоб традиції, звичаї
І віра — ожили,
Що їх у нас відбирали
Та не задушили.

І щоб волю, справедливість,
Герб і прапор мати,
То ж просніться, українці,
Годі уже спати.

Прибалтійці і грузини
Такі самі люди
Та проснулись вони раньше
І в них зміни будуть.

Лиш не треба,
Браття, крові знову проливати,
Треба вміти в кожній справі
Правду відстояти.

Микола Бараболяк

ЕВРОПА 1992 — І МИ

I.

Звичайно говоримо: „Треба іти з духом часу". Це стосується політики головно, коли хочеш мати успіх. У політичній говірці це мова про „тренд". Цей американський термін прийнято у німецькій політичній літературі, у польській і в інших. Пропоную прийняти його теж у нас. Заступити його сенс годі.

Останніми місяцями виринула у нас дискусія у зв'язку з тим, що Гельсінкська Спілка напитала собі клопоту, висуваючи концепт „конфедераційного" зв'язку з Москвою. На поселеннях, ми підкреслюємо вагу „суверенного" статусу України на майбутнє. Таким чином висказуємо певність, що вільно обраний парлямент України неминуче заявивсь би за повним суверенітетом. Практично уявляємо собі, мабуть ситуацію так, що поставимо якусь „залізну" охорону між нами і нашими східніми сусідами, а головно тими зі сходу, і будемо втішатись, що не мусимо мати нічого з ними спільного. Це очевидно політичне мислення застаріле хоч не півсторіччя і сягає воно досить пізніх тридцятих років, коли не двадцятих.

Концепт суверенітету затратив уже давно свій міжнародно-правний і політичний змисл, бо нині співзалежність держав така сильна, що властиво нема вповні „суверенних" державних творів. Нині йдеться радше про нагороду виявити свобідно свої національні аспірації, як це можемо заобсервувати останньо у змаганні палестинців за їхнє самовизначення. (Треба зауважити, що хто-зна чи ці палестинці, рахуючись із дійсністю, на певних умовах не голосували б навіть за якоюсь політичною спільнотою радше з Ізраїлем, чим із Йорданією).

У політичних орієнтаціях грає нині вирішальну ролю економічний фактор, і виринає концепт економічно-політичних „спільнот", які майже нівелюють колись так дуже обожаний концепт „суверенности". Для поглиблення розуміння нинішніх політичних „трендів" корисно звернути більшу увагу на „тренди" панівні в Европі, а зокрема на концепт „Европи 1992". Йдеться про постання „Европейської спільноти" (ЕС) насправді не тільки економічної, але і справжньої політичної спільноти. Зачалось воно в 1957 році від ідеї обмеження бар'єр, які зупинюють розвиток економіки. Назріла ідея співпрацювати замість себе економічно побивати. Знести мита між державами-членами, встановити однакові мита з іншими державами нечленами спільноти, завести одностайну хліборобську економічну політику, головно знести державні субсидії для хліборобів, узгіднити напрямні економіки в сфері банковости, транспорту, забезпечень і подібне.

Головним промотором тих заходів був Жан Моне від Франції і Генрі Спаак, від Бельгії. Ідеєю Моне і Спаака на дальшу мету була організація об'єднаної Европи. Така організація постала, її оформлено. Її органами стали Комісія, яка опрацьовує напрямні економічної політики ЕС з осідком у Брюсселі; пізніше постав Европейський парлямент із осідком у Страсбурґу, де проводяться дебати над спільною політикою; але вирішальне слово в справах ЕС має покищо Рада міністрів закордонних справ членів ЕС. До 1985 року пророблено багато в напрямі економічного з'єднання Европи, та все ж розвиток був досить кволий. Перелім прийшов у 1985 році. Головними промоторами розвитку тіснішої спільноти стали президент Франції Мітеран, а головно теперішній президент Комісії спільноти — француз Джек Дольорс. У березні 1985 року видано т. зв. Одиничний Акт Спільноти, а вслід з ним „Білу книгу в 1986 році, де назначено 1992 рік як реченець більшої інтеґрації системи. Там вказано теж на близько 300 проблем, які треба розв'язати і їх законно унормувати заки прийде до затіснення спільноти. Щоб вона могла справно діяти, базуючись на таких основах як технологічна однородність, свобідні переселення з однієї країни до другої (наприклад, взаємне) визнання дипломів лікарів й інженерів, так що вони можуть вільно вибирати місце практики у будь-котрій державі), право банків творити філії в іншій державі, випрацювання спільних напрямних економічної політики супроти конкурентів, як Японія і ЗСА, сателітські держави, СССР, системи податків, як наприклад, існування т. зв. „оборотового" податку в деяких країнах, відношення до робітничих юній, існування системи „кодетермінації", тобто близької співпраці з юніями як в Німеччині.

Закінчення буде.

П. Харидчак

Д-Р ВАСИЛЬ БЛАВАЦЬКИЙ ПРОБУДИТЕЛЬ І ДІЯЧ ЛЕМКІВЩИНИ

I.

Лиш хто любить, терпить
В кім кров живо кишить
В кім надія ще лік
Кого бій не манить
Людське горе смутить
А добро веселить
Той цілий чоловік.

Іван Франко

Шаліла над світом жорстока війна... Марс — бог війни, збирав жертви своїх кривавих жнив. Зими, також люті стали — тиснули морозами, снігами, засипали кожний слід людини, звірини і розриту, поранену, страждаючу матір-землю.

Особливо лютувала зима 20-го березня !944 року, коли трагічно загинув заслужений для Лемківщини в усіх ділянках життя д-р Василь Блавацький, син підльвівського села Стронятина. Він, мов біблійний єрихонський трубач, — будив прибиту довголітньою неволею вітку українського народу, висунену найдалі на Захід — Лемківщину.

Лемківщина видала багато визначних осіб, а між ними трьох митрополитів Української Церкви та першого професійного композитора Західньої України, а заразом композитора нашого національного гимну о. Михайла Вербицького, народженого 1815 року в Улючі над Сяном.

Д-р Василь Блавацький не був уродженцем княжої надсянської округи, але, прибувши на цю землю як український професіоналіст-правник, від перших днів почав орати твердий і запущений переліг, щоб засівати зерно правди.

Василь Блавацький прийшов на світ 16-го лютого 1889 року у Стронятині біля Львова. До гімназії ходив у Львові, там закінчив правничі студії. Першу світову війну перебув як старшина коломийського полку крайової оборони на італійському фронті. Перед розпадом Австрії повернувся із своїм полком до Коломиї і, після його переорганізування, з початком листопада 1918 року, прибув до Львова, щоб служити українській державі. Він зайняв бойовий відтинок кадетської школи. Згодом був військовим комендантом Чорткова. З УГА перейшов за Збруч, де захворів, як і багато інших, на плямистий тиф, а після виздоровлення став шефом законодатного відділу міністерства юстиції УНР. Ще два рази опісля захворів на тиф у Кам'янці-Подільському, а відтак переїхав до Галичини, де, відбувши адвокатську практику, відкрив канцелярію у Сяноці.

Сянік положений на високий скельній терасі, оточений вінком лісистих гір, довкола яких вився срібнолентий Сян. Історична ріка, сповнена краси, але й багата на світлі і трагічні події нашої української історії. Сянік — княже місто, одне з найкраще природою вивінуваних міст цілого Підкарпаття, яке було віддавна центром національного життя і населення цілої Лемківщини вважало його своєю столицею.

Сянік пам'ятає часи Святополка Із'яславича, Володимира Мономаха, колишній осідок Юрія Тройденовича, опісля Детькова волость, особливо дорога тому переємникові княжої влади, який до останку боровся за погасаючу галицьку державність, за її врятування. За польської окупацію Сянік важко змагався, щоб затримати своє національне обличчя. Ще в 1553 році посадник Сянока і всі міські лавники були українцями. Церковні братства проіснували до половини XVIII століття. Під кінець минулого століття ще вважалися українські старі міщанські роди: Пашкевичів, Гостинських, Слушкевичів, Гондиловських, Мартиновичів та багато інших. Більше як 30 років, до 1896 року, посадником міста був д-р Кирило Ладижинський, після нього Айталь Вітошинський, а відтак управа міста перейшла в польські руки. У 1902-1908 роках почалася відома акція ксьондза Ґромніцького в напрямі латинізації і польонізації Сянока і околиці. Сяніцький повіт, який в 1900 році виказував 52 відсотки українського населення, в 1930 році нараховував уже тільки 48 відсотків.

Вкінці XIX та на початку XX століть велика більшість нашого духовенства була русофільського духу. В такому середовищі прийшлося працювати д-р Василеві Блавацькому. В самому Сяноці була добре поставлена церковна справа, заслуги в тому мали два останні парохи Сянока, які совісно сповняли свої душпастирські обов'язки, а це о. Василь Чимарик і крилошанин перемиської капітули, радник міста Сянока — протопресвітер о. Омелян Константинович. Знаючи стан терену, д-р Василь Блавацький почав свою громадську працю від організування хорів, найперше в Сяноці, а пізніше в головніших місцевостях повіту. Українська пісня була найвідповіднішою мовою, якою можна було в тій дійсності успішно промовляти до оточення, не викликаючи зразу опору, ні зайвих конфліктів. Церковні Богослуження почали щораз більше стягати вірних до сяніцької церкви, постійні концерти, влаштовувані д-р В. Блавацьким, розбуджували приспані почування, незамітно промощуючи дорогу до національного усвідомлення. На цій підбудові він почав розгортати правильну культурно-освітню, громадську, а далі — політичну працю. Відновив філію „Просвіти", прийняв постійного урядовця, якого через недостачу потрібних фондів довший час утримував своїм коштом. Сяніцька філія „Просвіти" була однією з перших, що здобула незалежну організаційну форму. Просвітянський організатор став послідовно відвідувати лемківські села, куди згодом почали заглядати і український часопис і українська книжка. Жителі далеких лемківських осель збирались у філії „Просвіти", яка приміщувалась в канцелярії д-р В. Блавацького. Вони ставали піонерами українських читалень у своїх місцевостях. В. Блавацький, як голова філії, сходив і з'їздив особисто не тільки цілу Сяніччину, але і сусідні повіти, які багато завдячували йому своє національне усвідомлення. Для фінансування цієї праці він виєднав згодом допомогу від заморських еміґрантів з Лемківщини.

Закінчення буде.

Отець В. Прийма переніс свій душпастирський осідок з Тулюзи до Люрду

Дорогі мої земляки-українці, що читаєте моє слово!

Багатьох з вас я знаю особисто, ще більше із нашої кореспонденції, та вже найбільше із Ваших щедрих пожертв, на нашу українську золотобанну Церкву у Люрді.

Нені я хочу Вас всіх поінфотмувати, що я змінив свою адресю: З Тулюзи переїхав на стало до Люрду. Жаль мені було Тулюзи, яку французи називають: „Рожеве місто". Прожив я в цьому рожевому місті 39 років, за цей період мого замешкання наша невеличка тулюзька громада (15 родин) закарбувала свій український слід. Ми маємо в Тулюзі затверджену французьким урядом: вулицю Україна, вулицю Київ та пам'ятник найбільшому синові України — Тарасові Шевченкові.

Перед моїм від'їздом з Тулюзи пішов я попрощатися з нашим безсмертним Пророком — Тарасом Шевченком, а також з війтоммером кварталу Тулюза-Мірай. Місцевий посадник прийняв мене дуже сердечно, та похвалився, що минулого року їздив до столиці України Києва, привіз із собою 400 знімок з тулюзького пам'ятника Тараса Шевченка та порозлавав в Києві різним особистостям, що вітали його, як великого українського приятеля. Я попросив посадника, щоб надалі опікувався пам'ятником нашого національного поета, та щоб чим скорше відновив і почистив пам'ятник, за кілька днів пам'ятник був як новий.

Коли ж приїхав я до Люрду, тут застав менші чи більші групи українців із усіх країн вільного світу та на велику мою радість також українців з нашої рідної України, наших братів та сестер з поза Залізної заслони. Дасть Бог, що так звана Залізна заслона пропаде, а тоді відкриється летунська лінія: Київ - Львів - Люрд.

О, дійсно, яка велика радість, який підйом християнського національного духа оживить поранені серця наших нових паломників, коли вони прибудуть до Люрду, клякнуть у чудовій гроті, нап'ються животворчої цілющої водички, перейдуться вулицею Україна, помоляться у своїй рідній церкві, заночують у чистенькій Українській Гостинниці, тут українська обслуга, смачні страви, та й до люрдської гроти, через браму „Аве Марія" скорочена дорога.

Хрест святий і тризуб сяють Україні, як тисячоліття, свята спадщина, до Грушева сходить Пречиста Марія, а з нею надія і воля свята! Дорогі мої земляки українці! Післала нас наша батьківщина Україна у широкий світ, як апостолів української правди, щоб ми голосно говорили світові, про нашу тисячолітню християнську культуру. І якраз Люрд є тим вибраним міжнародним центром, де ми мусимо бути присутніми, та мали чим похвалитися. Однак кожний з нас мусить пам'ятати, що ми ще не маємо української держави, щоб нам помагала морально та матеріяльно, тому ви всі, що любите свою Церкву, свою Україну мусите включитись у нашу місійну працю! Хай давній клич: „Свій до свого по своє" увійде у життя не лиш теоретично, але практично.

Я отримую тисячі зворушливих листів, на адресу нашого Українського Національно-Культурного Центру в Люрді. Всі стверджують, що наша Місійна Станиця тут сповняє всеукраїнську місію. Так, дорогі мої земляки, Український Центр в Люрді то райдуга пестробарвних українських степів, то кусок мальовничої християнської України.

Радіймо, тішмось та веселімся, що Божа Мати нас не забуває. Гляньмо очима своєї зболеної душі, уявім собі, як то п'є веселка з броду в люрдській ґроті Массабієль, бо то Люрдська Пані для народу чуда творить ніч і день. Благаймо княгиню миру, Матір усіх християн, покуту відбудьмо щиру, зложім і свою офіру в Люрді на марійський храм! На українську святиню в сяйві ґроти Массабієль, Пренепорочну Марію, ласки благаймо щодень: для себе, для своїх дітей, з нами є княгиня Ольга, з нами Володинир святий. Ваші щирі пожертви просимо посилати на такі адреси: В Америці: Selfreliance Federal Credit Union, 2351 W. Chicago Avenue, Chicago, Ill, 60622, c/o Rev. Wasyl Pryjma, Account No. 20863, USA.

В Канаді: St. Mary's Credit Union, Ltd, 832 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6G 1M2, Canada.

У Франції на нову люрдську адресу: L'Abbe Pryjma Wasyl, 8 Bis, Rue de L'Ukraine, 65 100 Lourdes, France, Tel.: 62949033.

Товариство
Українських Інженерів Америки
запрошує своїх Членів та Громадянство на

КОНФЕРЕНЦІЮ

що відбудеться

в суботу, 21-го жовтня 1989 р. о год. 5-ій по пол.
у приміщенні Українського Інституту Америки
2 Схід 79-та вул., Ню Йорк, Н. Й.

НА ТЕМУ:

ДЕЯКІ АСПЕКТИ НАУКИ І ТЕХНІКИ НА УКРАЇНІ

Про: **Наукову поїздку до математичних інститутів в Донецьку і Києві (З Теорією А — властивих оперейторів)**
доповідатиме: **д-р Володимир Петрешен,** *проф. Ратґерського Університету в Ню Бранзвик, Н. Дж.*

Про: **Український Інженер — „Там" — його недавнє минуле, сучасне, що відкриває йому „Перебудова"**
доповідатиме: **Інж. Віталій Калиниченко,** *новоприбулий з України, колишній політв'язень Уральського концтабору.*

Координатор Конференції: **Інж. Володимир Гнатківський**
Організатор: **Інж. Зенон Салевич**

Після дискусії — гутірка при буфеті

АМЕРИКАНЦІ В ОБОРОНІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В УКРАЇНІ
43 MIDLAND PLACE, NEWARK, N. J. 07106
(201) 373-9729

улаштовують

ГРОМАДСЬКУ ЗУСТРІЧ

на якій виступить перший раз в Америці

ВОЛОДИМИР ЯВОРІВСЬКИЙ

ГОЛОВА „РУХУ" КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТИ
ДЕПУТАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СССР

якого запросили до Америки **сенатор БИЛЛ БРЕДЛІ**
конґресмен ДЖЕЙМС ФЛОРІО — кандидат на губернатора стейту Ню Джерзі)
і стейтовий університет Ню Джерзі **РАТҐЕРС**
(через старання д-ра ТАРАСА ГУНЧАКА)

коли: **п'ятниця, 13-го жовтня 1989 р., година 7:30 вечора**
де: **Ґімнастична заля церкви св. Івана Івана Хрестителя Сенфорд авеню і Айві вул., Нюарк, Ню Джерзі**

вступ: вільний

По доповіді відбудеться дискусія при вині і закусці, просимо численно прибути, щоби привітати гостя з України.

За інформацією просимо дзвонити: (201) 373-9729

З новим шкільним роком!

І ось початок нового шкільного року. Школи наповнюються дитячим гамором і молодечими голосами. Шкільний дзвінок кличе молодь усіх шкіл, щоб здобувала знання і приготовлялася до життя. Батьки радіють, що їхні діти підуть знову до школи.

Але вони хотіли б, щоб їхні діти знайшлися в якнайкращій школі, щоб вони одержали якнайглибше знання і якнайкраще виховання.

Українські батьки повинні пам'ятати, що їхня дитина належить до української спільноти, а цю приналежність треба передавати в майбутньому своїм наслідникам. Досвід показує, що там, де існують українські парафіяльні школи, а зокрема школи українознавства, наші діти й молодь тримаються більше нашої Церкви, рідного обряду та нашої національної спільноти. Де їх нема, там спостерігається відчуження від рідного ґрунту й середовища. І трапляється таке, що діти визначних освічених батьків не вміють на сором говорити по-укранськи.

Ті батьки, що посилають своїх дітей до шкіл українознавства, виконують лише звичайний обов'язок супроти своїх дітей, супроти України й нашої спільноти у вільному світі та цим собі памагають. Як що ми хочемо, щоб чужинці шанували наш народ, мусимо пам'тати, що ми є нащадками народу з більше як тисячолітньою, високо релігійною та національною культурою і традицією! Батьки повинні посилати своїх дітей до українських шкіл, які хоч часто вивіновані слабше, ніж американські, бо не мають допомоги держави ні стейту, але формують характер молодої людини, вчать дітей любити Бога й зберігати закони, що їх диктує мораль. Там, де цього немає, росте злочинність, наркоманія та інше лихо, яке бачимо довкруги. В українській католицькій школі навчальні предмети мають попри свій науковий зміст співдіяти у вихованні повно цінної людини. Сьогодні зникають зацікавлення багатьма ділянками людської духовости, а їх місце займають з поспіхом модерні технічні науки. Дитина повинна практикувати релігію в своєму обряді, уживати українську мову у своєму середовищі, читати українську книжку, брати активну участь в українському громадському житті.

Де намає української школи, батьки повинні взяти в свої руки виховання дітей. Сім'я — це перша й найосновніша ланка українського духового й культурного життя.

Подбаймо, щоб у цьому шкільному році всі наші діти вже від наймолодших літ пішли до наших світличок і дитячих садочків та до українських цілоденних шкіл і шкіл українознавства. Крім рідної школи, треба пам'ятати про наші молодечі організації, які у великій мірі доповнюють те, що дає наша рідна школа й батьківський дім. Піклуймося школою та помагаймо вчителям у їхній відповідальній праці, бо вони сповняють великий національний обов'язок, виховують українську молоду людину.

1989 рік є роком української мови. Шануймо, вивчаймо й зберігаймо її. Українська мова — ключ до історії і культури наших прадідів. Говорім до дітей рідною мовою, читаймо дітям українські книжки. Подбаймо, щоб кожна наша дитина опанувала добре українську мовиу, вживала її при кожній нагоді та була горда з приналежности до українського народу. Кінчаю словами Дана Мура з вірша „Рідна мова".

О, мово рідна,
пісне солов'їна,
Коштовний скарбе,
світлосте роси,-
В тобі сміється,
плаче Україна,
Ти райдужна
розграйливість краси.

Той, хто тебе,
дар Бога, забуває
І скарб батьків замінює,
мов крам,
Або тебе не знав він
і не знає,
Або себе він забуває сам.

Леонтія Боднарук

Світличка в Ню Йорку

На 7-ій вулиці міста Ню Йорку, при співпраці зі школою українізнавства, яка міститься в будинку школи св. Юра оо. Василіянів, вже протягом 25-ти років існує Світличка, зорганізована 83-ім відділом СУА. До цієї Світлички приводять своїх дітей батьки, які розуміють яким важливим є обов'язок виховання дитини в українському дусі.

Навчання у Світличці починається о год. 10-ій рано, але вже від 9-ої години простора кімната Світлички заповняється дітьми. В цей вільний час перед заняттями діти радо граються забавками, а також мають змогу запізнатися зі своїми ровесниками. Забава й легке майстрування приготовляють дітей до теми дня, а також додають їм охоти й сміливости.

О 10-ій год. діти стають до молитви. Поспішно укладаються малі ніжки на вже знайомих їм нумерованих місцях. Діти люблять порядок і рутину. Після молитви формують коло довкруги своїх учительок і під супровід гітари тринадцять голосочків по черзі співають свої імена. Навіть найменша, двохлітня, яка ще офіційно не зареєстрована, відспіває на питання „Де є Лідуся?" — „Я є тут".

Після привіту, зразу несміло, а опісля все відважніше, розноситься по кімнаті діточий спів. Він переходить у крещендо і учительки швидко змінюють заняття, бо у сусідній кімнаті за стіною вчаться вже „дуже дорослі" — першоклясники. А тут вже час на казочку. Чи про чотири свинки, чи про Білосніжку. Дітям подобаються казки, з якими вони вже обзайомлені. Тоді вони певні себе й радо допомагають учительці. Також, згідно з найновішою методою, практикованою в американській шкільній системі, діти слухають кзаку, ілюстровану на великих аркушах паперу, часом величини самих слухачів. Час від часу треба розказати дітям щось нового, наприклад чудову українську казку про Сонцеборів, чи про велетня і маленького Ісусика... Або ще іншого разу представити казку при помочі лялькового театру.

Після спокійного сидження при кзаочці треба поручхатись. Маршируємо під музику, імітуючи хід звірят, залежно від змісту щойно вислуханої казки.

А тепер дитячий внутрішній годинник допоминається їжі. І, хоч як приємною була забава, то згадка про другий сніданок роз'яснює личка радісним усміхом. А після сніданку — майстрування. Все до теми, відповідно до казочки й пісні. Це утривалить сьогодішню лекцію в діточій пам'яті.

Кінець навчання. Ще якась гра, щоб було приємно на прощання, спів до Матері Божої і чимлужче до ...мами. Мами чекають на своїх дітей, знаючи, що сповняють свій обов'язок — дати дитині цей перший, такий важилвий крок в майбутнє. Бо дитина, котра ходить до Світлички, буде краще почуватися в передшкіллю. Світличка допоможе їй виробити слух при співі, почуття ритму при плескані в долоні чи при биттю в барабанчики і марші під музику. Казки збудять в ній уяву, почуття краси й справедливости, а також вироблять зосередженість, потрібну в будучій науці. Гри вироблять бистроту спостерігання і товариськість, майстрування вплине на зручність. У Світличці дитина вслухується в правильну українську мову, сама нею говорить, а найважливіше — вона виросте з почуттям любови до всего, що українське й рідне.

Лідія Андрусишин

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ схвалила плян редукції податків з прибутків, що значить перемогу президента Джорджа Буша над плянами демократів. Податки будуть знижені до 19.6 відсотків для того прошарку населення,яке тепер платить від 28-ми до 33-ох відсотків. Для тих, що тепер платять 15 відсотків податки спадуть на 10.5 відсотка.

Посвячення нових будинків на сумівській оселі осередку в Барабу

Осередок СУМ ім. М. Павлушкова в Чикаґо та його численні приятелі пережили в днях 26-го і 27-го серпня ц.р. два виїмково радісні дні.

В тих днях відбулося величаве посвячення двох мотелевих будинків, кожний на 12 одиниць і перебудованого і відновленого будинку на відомій сумівській оселі в Барабу, Висконсин.

Гостей, що почали приїздити в суботу вітали представники Осередку, а сама оселя взірцево упорядкована здавалося потопала в зелені. Сумівська родина спеціяльно вітала Владику Іннокентія Лотоцького та Сестер Василіянок.

В суботу вечором відбулася святкова ватра присвячена 175-річчю народження Тараса Шевченка, 40-річчю заснування чикаґського Осередку СУМ та 30-річчю смерти провідника ОУН Степана Бандери. Ватру відкрив голова Осередку Ярослав Верещак та попросив до її ведення Мирона Куляса, нашого стейтового посла. Програма була скромна, але тепла.

Владика І. Лотоцький з отцями А. Шагалою і М. Бутринським посвячують ікони до кімнат нового будинку.

В неділю, 27-го серпня, на тлі прекрасної природи та під голубим небом була відправлена Архиєрейська Свята літургія, що її правив Владика Лотоцький в співслуженню отців митрата Маріяна Бутринського та Андрія Шагали. Владика виголосив дуже актуальну і будучу проповідь, яка мусіла дійти до кожного молодого серця.

Після Святої Літургії Владика посвятив відновлений будинок з численними додатковими спальнями та приміщеннями для адміністрації, як також розлогою кімнатою на евентуальні конференції чи зустрічі. Далі усі присутні подалися процесійним походом через святково прибрану оселю до нових мотелевих будинків, що їх прєктував архітект Нестор Попович. Тут знову Владика з отцями посвятили будинки на зовні, як також кожну кімнату зокрема та ікони Богоматері для кожної кімнати, за що подбали членкині з молодшого Відділу ОЖ ОЧСУ.

Відтак відбувся спільний обід під шатром, до якого засіло понад 300 осіб. Трапезу відкрив голова Осередку Я. Верещак, майстром церемонії був М. Куляс, а Владика Лотоцький не лише поблагословив присутніх і страви, але впровадив усіх у веселий настрій своїми дотепами. З привітами виступали д-р Юліян Куляс як голова Плянувальної комісії розбудови Оселі та Першого Федерального Банку „Певність", директор Роман Мицик — президент Кооперативної Каси „Самопоміч", д-р Іван Лисейко від Пластової Станиці в Чикаго, інж. Тарас Дрозд від Головної Управи СУМ, о. М. Бутринський як капелян і виховник СУМ, д-р Павло Надзікевич від 8-го Відділу ООЧСУ, Анна Дрозд від Відділу ОЖ ОЧСУ ім. О. Мешко, Марійка Дрозд від молодшого Відділу ОЖ ОЧСУ ім. Алли Горської та накінці д-р Мирослав Харкевич, голова УККА, Відділ Іллиной. Він пригадав сумівській молоді недавну зустріч молодих тут в Чикаго з поетом і геройським патріотом-правозахисни- патріотом-правозахисником Степаном Сапеляком. Майстер церемонії привітав приявних гостей з Українських редків з Палатайну, Мілвокі і Міннеаполісу. Окрему подяку одержали ідейні і працьовиті сумівські батьки, що під проводом голови заряду оселі друга Івана Максимчука вложили колосальну працю і заощадили для сумівської організації великі суми грошей.

Деякі гості ще довго насолоджувалися прекрасною природою і погодою, а інші розїздилися домів, повні вдоволення з пережитих днів із сумівцями на їхній оселі в Барабу.

Присутній

ПРОЗІРКИ З УКРАЇНИ

Ню Йорк. В п'ятницю, 6-го жовтня ц.р., Український Літературно-Мистецький Клюб влаштовує репортаж і вечір висвітлення прозірок з поїздки по Україні інж. Лева Майстренка на тему: „В розшуках джерел української архітектури гетьманських часів". Імпреза починається о 7-ій год. вечора в Домі Українського Визвольного Фронту, 136 Друга авеню.

Окружна Управа
Союзу Українок Америки
ділиться сумною вісткою з членками СУА і Округи, що 10-го вересня 1989 р. прийнявши Найсвятіші Тайни відійшла у Вічність Мама голови СУА Марії Савчак

АНТОНИНА ВОЗЬНА
ур. Де Лук Княгиницька

ПОХОРОН відбувся в середу, 13-го вересня 1989 року з церкви св. Юра в Ню Йорку на цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Дочкам та внукам з родинами висловлюємо наше глибоке співчуття!

Окружна Управа СУА, Ню Йорк

З глибоким смутком і великим жалем ділимося з Приятелями й Знайомими сумною вісткою, що в середу, 20-го вересня 1989 р. в шпиталі в Гартфорді, Конн. по довгій і тяжкій недузі упокоїлася в Бозі на 67-му році життя наша Найдорожча
ДОНЬКА, ДРУЖИНА, МАМА, БАБУСЯ І СЕСТРА

бл. п.

ЕВГЕНІЯ САЛЯК
з дому БІЛОКРИС

Згідно з бажанням Покійної похоронні відправи, в присутності тільки найближчої родини відбулися в суботу, 23-го вересня 1989 р. в церкві св. Архистратига Михаїла в Гартфорді та на цвинтарі в Ґлясенбері, Конн.

Невимовно тяжким горем прибиті:
мама — КЛАВДІЯ БІЛОКРИС
муж — ВОЛОДИМИР
син — ЯРОСЛАВ з дружиною КАТЕЮ
дочка — РОКСОЛЯНА
внуки — ХРИСТИНА, МИХАСИК, НАТАЛЯ І АНДРІЙКО
сестра — ЛЮДМИЛА ЧЕРЕШНЬОВСЬКА з мужем МИХАЙЛОМ

Нехай добра пам'ять про Неї буде вічною!

Ділимося сумною вісткою з Українською Громадою, що в середу, 13-го вересня 1989 р. в ранніх годинах, в шпиталі Провіденс Вілля на Скарборо, по тяжкій недузі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, відійшла у Вічність на 70-му році свого трудолюбивого життя
Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І СЕСТРА

бл. п.

ІРЕНА СТЕФАНІВ
з ДАВОСИРІВ

ПАНАХИДИ були відслужені в четзер, 14-го вересня, о год. 7 45 веч. в похоронному заведенні Кардинала при вул. Аннет, і в п'ятницю, 15-го вересня, о год. 7 45 веч. в церкві св. Покрови при вул. Лідс в Торонто.

ПОХОРОН відбувся також з церкви св. Покрови в суботу, 16-го вересня 1989 р. о год. 9-ій рано, а по відслуженню Заупокійної Святої Літургії та похоронних обрядів тіло Покійної похоронено на цвинтарі „Проспект" в Торонто.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

У глибокому смутку:
о. митр. МАРКІЯН — муж
МИРОН — син з дружиною ОЛЕКСАНДРОЮ
д-р МИКОЛА ДАВОСИР — брат з дружиною МИХАЙЛИНОЮ
інж. ЮРІЙ ДАВОСИР — брат з дружиною д-р ІРЕНОЮ
Владика Кир ІЗИДОР БОРЕЦЬКИЙ — кузен
ВОЛОДИМИР БОРЕЦЬКИЙ — кузен з дружиною ГАЛИНОЮ
численна Родина в Канаді, Україні, ЗСА і Польщі

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 30-го серпня 1989 р. в Лос Анджелос, Каліфорнія ненадійно відійшла у Вічність

бл. п.

ІВАННА МИСІВ
(з дому Стефанишин)

народжена 15-го травня 1912 року в Стрию, Україна, наша Найдорожча і Незабутня
МАМА, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ, СЕСТРА І ТЕЩА.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 5-го вересня 1989 р. з української католицької церкви Різдва Божої Матері, Лос Анджелос, Каліфорнія.

Похоронні відправи відслужив о. препат Петро Леськів.

Залишені в глибокому смутку:
син — РОМАН, лікар, з дружиною МАРІЄЮ і сином РОНАЛЬДОМ
доньки —
МАРІЯ ХОРКАВА з мужем ПЕТРОМ і синами ТАРАСОМ і БОГДАНОМ
СВІТЛАНА (ЛЯЛЯ) МАРШ з мужем ДАВИДОМ і донькою МІШЕЛЬ
ІРИНА ДУКЕН з мужем ДЖІНОМ і сином ДЕНІСОМ та донькою ІВЕТОЮ з мужем КЕВІНОМ і синами ПАВЛОМ і КЕВІНОМ
сестри —
СОФІЯ ПОКІНСЬКА з родиною в Польщі
ОСИПА БЕЗУШКО з родиною у Філядельфії

•

Наша щира подяка Всесв. о. Петрові Леськову за похоронні відправи, а всім за участь в похоронах, за пожертви на Служби Божі, за квіти і датки на добродійні цілі. — Родина

НАШОЮ ПРИСУТНІСТЮ У ВАШІНҐТОНІ В СУБОТУ, 7-го ЖОВТНЯ Ц. Р., ВШАНУЙМО НАШОГО ВЕЛИКОГО ГЕНІЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА І ПРИГАДАЙМО ПРО ПОБУДОВУ ПАМ'ЯТНИКА в ЙОГО ЧЕСТЬ В СТОЛИЦІ ЗСА 25 ЛІТ ТОМУ!

Екологічний...

(Закінчення зі стор. 2)

А ось що відповів кореспондентові „Радянської України" представник влади — член Політбюра ЦК КПУ, голова Ради Міністрів УССР В. Масол: „На зазначені цілі направляємо значні державні кошти. Тільки за три роки нинішньої п'ятирічки вони перевершили 1,3 мільярда карбованців... Недавно уряд республіки затвердив програму робіт по оздоровленню повітряного басейну... Ми вже добилися заборони на спорудження восьми блоків на Чорнобильській АЕС. Не буде здійснюватися будівництво Одеської і Харківської АТЕЦ. Є розпорядження про припинення будівництва Чигиринської АЕС, незабаром буде прийнято рішення про заборону будівництва Кримської атомової станцій... Процес, так би мовити, екологізації господарювання на всіх рівнях базується насамперед на платності використання природних ресурсів і відшкодування збитків, яких завдають усі види забруднення навколишнього середовища".

(Радянська Україна" з 25-го серпня 1989 р.).

Галичина...

(Закінчення зі стор. 2)

вити замість історичних фактів — особисте.

Чи можна завтрішній день важити на таких терезах? Коли б історія була дволиким Янусом, можна було б погодитись з тим, про що говорять люди, згуртовані у Товаристві любителів Львова. Але... Тут є ще українська істина: Галичина — це Західня Україна. І в широкому українському морі (батько згадував, що в його рідному селі поляки, здебільшого, на щодень говорили українською мовою; їхня національна орієнтація зводилась до віросповідницької приналежности) були своєрідні острівці — міста з багатонаціональним нашаруванням. Серед них і Львів зі своєю специфікою. Там лише в одному — 1938 році — виходило 95 українських газет і журналів.

Нині, щоб мниме не здавалось дійсним, потрібно відкинути гадку, що живемо в часах давньоримських богів. Історія, хоче цього хтось чи ні, має чітке обличчя. Щоб однак його побачити, потрібні глибокі знання і відповідна внутрішня чистота. І у всьому винного шукати в собі. Навіть тоді, коли людина абсолютно безвинна. На жаль, багато „любителів" Львова відкидає цю думку, ставлячи на її місце власне „ego".

Тут хочеться спитати: навіщо ця забава? Як у природі все прямує до рівноваги, так і у розвитку світу — до злагоди. Процес цей, хоч складний, проте неминучий. Той, хто не хоче прийняти цієї простої істини, залишається поза процесом, себто на історичному смітнику. Але якщо комусь приносить це задоволення, то не стану йому перечити. (л).

Відбулася...

(Закінчення зі стор. 1)

М. Горбаль виступає в Ню Йорку. Біля нього Н. Світлична

преса, радіо і телебачення в руках комуністичного режиму. Немає також приміщення й активісти можуть збиратися лише в приватних помешканнях.

Місцеві органи влади робили спроби нацькувати людей різних національностей одні на одних під приводом того, що, мовляв, неформальні об'єднання збираються виганяти з України неукраїнців за допомогою погромів. Однак ці провокації не мали успіху, каже Горбаль, бо з'їзд проходив під гаслом „Єдність!" Були запрошені представники різних народів, які виступали з чіткими промовами на підтримку Народного Руху України за Перебудову.

У з'їзді брали участь народні депутати Верховної Ради СССР від України. Був також секретар ЦК КПУ по ідеології Леонід Кравчук, за вказівкою якого, власне й провадилась кампанія наклепів на організаторів і учасників Народного Руху України за Перебудову. Але на з'їзді Л. Кравчук намагався виправдатись, що, мовляв, він не може давати вказівок редакторам газет.

Коли промовці виступали і казали, що до розрухів довела Компартія та її ідеологія, то вони вказували пальцем на трибуну, де сидів Л. Кравчук, і для нього це, очевидно, не було приємним. Він слухав такі промови два дні, йому навіть причепили значок з нашою символікою і він не обурювався і не викинув його. Навпаки, в перший і в другий день з'їзду сам виступав ніби з розумінням справи і навіть висловлювався за суверенну Україну. Та на третій день на з'їзд уже не з'явився.

Учасники з'їзду, розповідає М. Горбаль, почували себе розкованими, виступали відверто і змістовно. Були прийняті глибокі й змістовні резолюції, з яких видно, що НРУП бачить усі проблеми і вносить справді ділові пропозиції.

На жаль, каже Горбаль, були й дуже ворожі реакції на з'їзд Народного Руху України за Перебудову. Вони походили з найбільш зрусифікованих областей Південної України, з Донбасу тощо. Прийшло багато осудливих телеграм, подібно до того, як у 1930-ті роки, коли робітники зі страху перед режимом і бажаючи прислужитися, осуджували „ворогів народу". Немає сумніву, що ця ганебна кампанія проти НРУП була зорганізована прислужниками комуністичної реакційної верхівки, яка не хоче поступитися місцем хоча б іншим комуністам, які настроєні більш демократично до змін в Україні.

На запитання як він ставиться до непопулярних заходів Михайла Горбачова, М. Горбаль відповів, що не треба забувати як Горбачов прийшов до влади і коли прийшов. Він також звернув увагу, що М. Горбачов дбає не стільки про добробут народу, скільки про цілісність імперії. Починаючи перебудову, розповідає Горбаль, Горбачов не сподівався такого вибуху національних проблем. Та й не розпочинав би він її, якби не змусило економічне становище. Лідери Компартії звикли відбирати в народу геть усе, а потім давати якісь залишки зі своєї руки, як господар собаці, щоб добре служила. Та прийшов час, коли відібраного вистачає лише для них самих, а народові вже кинути нема чого. От вони й придумали перебудову, госпрозрахунок тощо. Нехай, мовляв, народ працює, виконує державний плян, тобто, утримує уряд, але себе вже нехай годує сам.

Та перебудова не може бути частковою, як це хочуть у Кремлі. Людям не сила більше почувати себе рабами. І не зможуть вони полагодити економіку, не розкріпачивши людей

В цьому пляні, каже М. Горбаль, з'їзд НРУП відіграв надзвичайно важливу ролю. Він не обмежувався однією лише залею. На добре озвученому гучномовцями майдані біля Палацу Культури, не зважаючи на дощ, три дні було повно людей, хоч в усіх школах та інститутах оголосили, що коли хто прийде на з'їзд, то матиме неприємності. Навколо стояло багато міліціонерів, але люди прибували й прибували ще й двічі провели на майдані збірку грошей і передали з'їздові.

На зїзді були делеґати з усіх областей України і поїхали вони з Києва сповнені патріотизму, ентузіязму й рішучости. А якби з'їзд передавався через телевізію, то успіх був би незмірно більший. Однак потрібно ще не менше року, щоби пробудилася національна свідомість населення найбільш зрусифікованих областей. Для цього треба збільшити тиражі незалежної преси, домагатися доступу на радіо, телевізію, в газети. Треба ще добре і багато попрацювати, закінчив М. Горбаль.

Українське...

(Закінчення зі стор. 1)

ше постаралася про одну виграшу, але і про більше, щоб притягнути велике число учасників. З того приводу також квитки на вечір, який поєднаний із перекускою та забавою до 3-ої год. ранку, при звуках оркестри „Чарівні очі", коштують лише 25 дол., а для студентів і старших віком громадян — 20 дол. Продажем квитків займається Христя Шох і їх можна у неї замовляти: Christine Z. Shoh, P.O. Box 349, Ridgefield, Conn. 06877.

Х. Шох каже нам, що вислано понад 1,000 запрошень на яких є відповідний відтинок на замовлення квитків. У них подано також телефон Рамада Готелю в Іст Ганновер, Н.Дж., де імпреза буде відбуватися, щоб можна було замовляти квитки. Число у запрошеннях помилково невластиве і організаторки просять нас його спростувати. Правильне число Рамада Готелю є (201) 386-5622.

Імпреза відбудеться в новій залі готелю, що стоїть під українським зарядом Ореста Федаша, а вести її буде Северин Палидович.

Організаторки підкреслюють з притиском, що вони мають повну співпрацю та ентузіязм своїх родин чоловіків і дітей, які включилися в підготову та переведення вечора нарівні з ними. В загальному усі членки 113-го Відділу, без виїмку, працюють в цей чи інший спосіб для цієї для них важливої імпрези — кажуть наші гості — і це в першу чергу тому, що ціль її — допомага для Українського Музею, який не лише розростається, але має тепер велике признання за свою працю в Україні. 113-ий Відділ СУ існує лише чотири роки, але за ним вже декілька вдалих імпрез. Багато членок зацікавлені мистецтвом чи таки є мисткинями, тому Відділ влаштував вже дві успішні мистецькі виставки — розповідають організаторки „Вечора в Монте Карльо", крім постійної допомоги до Бразилії, співучасти у вечорі на пошану Лідії Крушельницької та інших акцій.

„Ми усі майже однолітки, багато у нас професіоналісток, а що у нас діти вже повиростали, зродилося бажання працювати і виявити себе на громадському полі. Тому не буде важко нам наш Відділ зорганізувати, а тепер радіємо, що можемо себе спільно з нашими родинами виявити у такому ділі", — каже О. Левицька, а організаторки вечора Л. Білоус і З. Гелло підкреслюють, що мають для цієї імпрези широкий відгук громади, зокрема молодих, і це їх найбільше радує.

Газард і гра в карти чи в рулетку може стати поганим налогом, якого важко позбутися і він може не одного зруйнувати.

Газард одного вечора і втрата гроша для такої цілі як Український Музей — може бути лише праємністю.

CHICAGO DEPARTURE TOUR A 18 Days Escorts Oresta Fedyniak Kvitka Semanyshyn	AUGUST 2-19 LUFTHANSA (ITOLH10020)	KIEV LVIV BUDAPEST	AUG 3-10 AUG 10-16 AUG 17-19	$3.200.00 приблизно
NEW YORK DEPARTURES TOUR B 18 Days Escorts Oksana Shewchyn Christine Stasiuk-Bonacorsa	AUGUST 2-19 LUFTHANSA (ITOLH10021)	KIEV LVIV BUDAPEST	AUG 3-10 AUG 10-16 AUG 17-19 $3.000.00	$3.000.00 приблизно
TOUR C 23 Days Escorts: Lida Choma	JULY 27 - AUGUST 18 LUFTHANSA (ITOLH10022)	LENINGRAD MOSCOW KIEV LVIV BUDAPEST	JUL 28-AUG 1 AUG 1-3 AUG 3-10 AUG 10-16 AUG 17-18	
TOUR D 20 Days Escort: Oksana Trytjak	JULY 30-AUGUST 18 LUFTHANSA (ITOLH10023)	PRAGUE KIEV LVIV BUDAPEST	JULY 31-AUG 3 AUG 3-10 AUG 10-16 AUG 17-18	
TOUR E 21 Days Escort: Olha Ponos	AUG 2-22 LUFTHANSA (ITOLH10024)	KIEV LVIV BUDAPEST MUNICH	AUG 3-10 AUG 10-16 AUG 17-19 AUG 19-22	
OBERAMMERGAU OPTION		BUDAPEST OBERAMMERGAU MUNICH	AUG 17-18 AUG 18-19 AUG 19-22	